

Asia: VN/615/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

Yleiset huomiot

Yleiset huomiot esityksestä.

-

Esityksen yleisperustelut

Huomiot esityksen yleisperusteluista.

-

Esityksen vaikutukset

Huomiot esityksessä arvioituista vaikutuksista.

-

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 4 a §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

-

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 5 a §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 22 §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 28 §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 28 a §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 b §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 c §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa. Luonnoksessa ehdotetaan, että ELY-keskuksella olisi oikeus saada muun muassa Maahanmuuttovirastolta palkkaturvalain täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot. Käytännössä tiedot koskisivat pääasiassa ulkomaalaisen työnteko-oikeutta.

Ehdotettu muutos näyttää myös Maahanmuuttoviraston mielestä tarpeelliselta ja säännös on asianmukaisesti muotoiltu. Perusteluissa mainittu lähtökohta, että työnteko-oikeus selvitetään ensisijaisesti hakijalta itseltään, on niin ikään perusteltu, mutta varmasti on myös tilanteita, joissa viranomaisella on asiasta tarpeellista lisätietoa.

Maahanmuuttovirasto kuitenkin kiinnittää huomiota muutamiin seikkoihin:

Luonnoksen perusteluissa mainitaan palkkaturvan hakijan työnteko-oikeus keskeisimpänä seikkana, jota Maahanmuuttovirastoon kohdistuvalla tiedonsaantioikeudella selvitettäisiin. Ulkomaalaisen työnteko-oikeudesta säännellään ulkomaalaislain (301/2004) 78 §:ssä, 79 §:ssä ja 80 §:ssä sekä erikseen EU-kansalaisten, heihin rinnastettavien ja heidän perheenjäsentensä sekä Pohjoismaan kansalaisten osalta ulkomaalaislain 164 §:ssä. Lisäksi työnteko-oikeudesta säännellään esimerkiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain (719/2018) 14 §:ssä ja 15 §:ssä.

Kyseisten säännösten kattamat tilanteet voivat pitää sisällään myös sellaisia ulkomaalaisia, jotka eivät ole missään vaiheessa olleet Maahanmuuttoviraston asiakkaita. Ulkomaalaislain 79 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettut ulkomaalaiset ovat voineet saapua Suomeen edustuston myöntämällä viisumilla, viisumivapaasti tai esimerkiksi toisen Schengen-maan myöntämällä oleskeluluvalla lyhytaikaisiin töihin. Myös EU-kansalaisilla (ml. heihin rinnastettavat ja perheenjäsenet) on 164 §:n perusteella oikeus aloittaa työnteko heti maahan saapumisensa jälkeen, jos oleskelu on laillista ulkomaalaislain 10 luvun mukaisesti. Oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelukorttia heidän tulee sen sijaan hakea vasta kolmen kuuden oleskelun jälkeen, mitä ennen virastolla ei ole heistä tietoa. Näin ollen, vaikka Maahanmuuttovirastolla lienee useimmiten tietoa Suomessa laillisesti työskentelevistä ulkomaalaisista sekä heidän työnteko-oikeudestaan, on myös tilanteita, joissa virastolla ei ole sellaista. On siten hyvä huomata, että vaikka ehdotettu Maahanmuuttovirastoa koskeva tiedonsaantioikeus lienee tarpeellinen, se ei kata kaikkia tilanteita, joissa ulkomaalainen voi laillisesti tehdä töitä Suomessa.

Luonnoksen mukaan tiedonsaantioikeus kohdistuisi myös erikseen vastaanottokeskuksiin. Kuten edellä mainitaan, luonnoksessa tiedonsaantitarpeen todetaan liittyvän työnteko-oikeuteen ja joskus työnantajan yrittäjän oleskelulupaan. Näiden osalta vastaanottokeskuksilla ei kuitenkaan ole käytössään sellaista tietoa, jota Maahanmuuttovirastolla ei olisi.

Maahanmuuttoviraston asiakkaiden työnteko-oikeus perustuu joko heidän jättämänsä hakemukseen tai heille myönnettyyn oleskelulupaan, joita koskeva tieto on hakemusten käsittelyyn käytettävässä ulkomaalaisasioiden käsittelyjärjestelmässä (UMA). Samassa järjestelmässä on merkintä mahdollisesta yrittäjän oleskeluluvasta. Vastaanottokeskukset taas vastaavat turvapaikanhakijoiden majoituksesta ja tietyistä muista käytännön palveluista, mutta eivät lupasioista. Jos ajatus siis on, että vastaanottokeskuksilta tarvittaisiin jotain muuta kuin edellä mainittuja seikkoja koskevaa tietoa, hallituksen esityksessä voisi olla hyvä avata, mitä tämä tieto voisi käytännössä olla. Jos taas tarvittava tieto tässäkin koskisi ainoastaan työnteko-oikeutta ja/tai yrittäjän oleskelulupaa, voisi olla syytä harkita vastaanottokeskuksia koskevan erillisen maininnan tarpeellisuutta.

Vastaavasti olisi hyvä avata, mitä tietoa perusteluissa mainitulta ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmältä voitaisiin tarvita, koska myöskään sillä ei liene erityistä tietoa asiakkaiden työnteko-oikeudesta tai yrittäjän oleskeluluvasta.

Palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 28 d §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 3 a §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 20 §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 26 §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalain muutettavaksi ehdotettu 26 a §

Huomiot muutettavaksi ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 26 b §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Merimiesten palkkaturvalakiin lisättäväksi ehdotettu 26 c §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

Tältä osin Maahanmuuttovirasto viittaa palkkaturvalain 28 c §:n kohdalla sanottuun.

Merimiesten palkkaturvakaiin lisättäväksi ehdotettu 26 d §

Huomiot ehdotetusta pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

-

Immonen Elina

Lindroos Pekka
Maahanmuuttovirasto